

OD ISTOG AUTORA

Istina o slučaju Harija Keberta

KNJIGA O BALTIMORCIMA

ŽOEL DIKER

Prevela s francuskog
Gordana Breberina

 Laguna

Naslov originala

Joël Dicker
LE LIVRE DES BALTIMORE

Copyright © Editions De Fallois – Paris 2015
Copyright © ovog izdanja 2017, LAGUNA

U znak sećanja na njega

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoju projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

SADRŽAJ

Uvod. Nedelja, 24. oktobar 2004.	
<i>Mesec dana pre Drame</i>	9
I Knjiga o izgubljenoj mladosti (1989–1997)	13
II Knjiga o izgubljenoj bratskoj ljubavi (1998–2001) . .	271
III Knjiga o Goldmanima (1960–1989)	337
IV Knjiga o Drami (2002–2004)	399
V Knjiga o popravci (2004–2012)	473
Epilog. Četvrtak, 22. novembar 2012.	
<i>Na Dan zahvalnosti</i>	517
O autoru.	525

Uvod

Nedelja, 24. oktobar 2004.

Mesec dana pre Dramе

Moj rođak Vudi sutra ide u zatvor. Provešće u njemu narednih pet godina života.

Na putu od baltimoreanskog aerodroma do Ouk parka, četvrti njegovog detinjstva, u kojoj će biti s njim njegovog poslednjeg dana na slobodi, već ga zamišljam kako dolazi pred ogradu impozantne kaznionice u Češiru, u Konektikatu.

Provodimo dan s njim, u kući mog strica Sola, gde smo bili tako srećni. Tu su Hilel i Aleksandra i opet ćemo, tih nekoliko sati, biti čudesna četvorka kakva smo nekada bili. U tom trenutku nemam predstavu kako će taj dan uticati na naše živote.

Dva dana kasnije, stric Sol me zove telefonom.

„Markuse? Ovde stric Sol.“

„Dobar dan, striče Sole. Kako...“

Ne pušta me da govorim.

„Slušaj me dobro, Markuse: moraš odmah da dođeš u Baltimore. Nemoj ništa da me pitaš. Desilo se nešto strašno.“

On spusti slušalicu. U prvi mah pomislim da se prekinula veza i odmah ga pozovem: ne javlja se. Pošto sam uporan, on najzad podigne slušalicu i kaže mi u jednom dahu: „Dolazi u Baltimor.“

Ponovo spusti slušalicu.

Ako nađete ovu knjigu, pročitajte je, molim vas.

Voleo bih da neko sazna priču o Goldmanima iz Baltimora.

PRVI DEO

Knjiga o izgubljenoj mladosti

(1989–1997)

1.

Ja sam pisac.

Svi me tako zovu. Moji prijatelji, roditelji, porodica, pa čak i oni koje ne poznajem, ali koji mene prepoznaju na javim mestima, pa mi kažu: „Da vi niste onaj pisac...?“ Ja sam pisac, to mi je identitet.

Ljudi misle da kao pisac imate prilično miran život. Baš mi se nedavno jedan prijatelj žalio na trajanje svakodnevnog putovanja od kuće do posla i na kraju mi je rekao: „U suštini, ti ustaneš ujutru, sedneš za sto i pišeš. To je sve.“ Nisam ništa odgovorio, bio sam, naravno, previše pogoden saznanjem da se u kolektivnom imaginarnom moj posao sastoji u džabalebarenju. Ljudi misle da besposličarite, a baš kad sedite skrštenih ruku, vi zapravo najviše radite.

Kada pišete knjigu, to je kao da otvorite letovalište. Vaš život, obično usamljenički i miran, poremeti se i okrene tumbe zbog gomile ljudi koji banu jednoga dana. Oni stignu jednog jutra velikim autobusom, iz koga izađu galameći, silno uzbuđeni zbog uloge koju su dobili. I vi morate da se pomirite s tim, morate da brinete o njima, morate da

ih hranite, smestite. Vi ste odgovorni za sve. Zato što ste vi pisac.

Ova priča počinje u februaru 2012, kad sam iz Njujorka otišao u kuću koju sam kupio u Boka Ratonu, na Floridi, kako bih napisao novi roman. Kupio sam je tri meseca ranije od novca dobijenog za ustupanje filmskih prava za svoju poslednju knjigu i, ako se izuzmu kratki odlasci u decembru i januaru kako bih je opremio, tada sam prvi put proveo neko vreme u njoj. To je bila prostrana kuća, sva u staklenim zidovima, preko puta jezera omiljenog među šetačima. Nalazila se u vrlo mirnoj i zelenoj četvrti, nastanjenoj prvenstveno imućnim penzionerima, od kojih sam ja odudarao. Bio sam upola mlađi od njih, ali sam odabrao to mesto upravo zbog potpune tišine. To je bilo mesto kakvo mi je trebalo za pisanje.

Za razliku od prethodnih boravaka, koji su bili vrlo kratki, ovoga puta sam imao dosta vremena na raspolaganju i na Floridu sam otišao kolima. Nimalo me nije plašilo putovanje dugo skoro dve hiljade kilometara: ranijih godina sam bezbroj puta prevadio put od Njujorka kolima kako bih posetio strica Sola Goldmana, koji se nastanio u predgrađu Majamija nakon što je Drama zadesila njegovu porodicu. Znao sam put napamet.

Krenuo sam iz Njujorka pokrivenog tankim slojem snega, termometar je pokazivao minus deset stepeni, i stigao u Boka Raton dva dana kasnije, u blagu tropsku zimu. Videvši ponovo poznati dekor sa suncem i palmama, nisam mogao da ne pomislim na strica Sola. Užasno mi je nedostajao. Shvatio sam koliko mi nedostaje u trenutku kad sam sišao sa auto-puta da bih stigao do Boka Ratona, a želeo sam da produžim do Majamija kako bih otišao kod njega. Čak sam se zapitao da li sam, kad sam ranije ovde boravio, stvarno

dolazio zato da bih se pobrinuo za nameštaj, ili je to, u suštini, bio način da ponovo uspostavim vezu sa Floridom. Bez njega nije bilo isto.

Moj prvi komšija u Boka Ratonu bio je simpatični sedamdesetogodišnjak Leonard Horovic, nekadašnji istaknuti profesor ustavnog prava na Harvardu, koji je provodio zime na Floridi i, otkako mu je umrla žena, ispunjavao vreme pisanjem knjige koju nikako nije uspevao da započne. Prvi put sam ga sreo na dan kad sam kupio kuću. Pozvonio mi je na vrata sa pakovanjem piva kako bi mi poželeo dobrodošlicu i uzajamna naklonost bila je trenutna. Kasnije mu je to prešlo u naviku, pa je dolazio da me pozdravi svaki put kada bih navratio. Ubrzo smo se sprijateljili.

Uživao je u mom društvu i mislim da mu je bilo dragو što ћу ostati neko vreme. Pošto sam mu objasnio da sam došao kako bih napisao novi roman, on mi je odmah ispričao o svom. Svojski je radio na njemu, ali je priča teško odmicala. Svuda je nosio veliku svesku sa spiralom na kojoj je flomastrom napisao *Sveska br. 1*, nagovestivši da će ih biti još. Stalno sam ga viđao nosa zabijenog u nju: već ujutru, na terasi njegove kuće, za kuhinjskim stolom; nekoliko puta zatekao sam ga za stolom u kafeu u centru grada, usredsređenog na tekst. On je pak mene viđao kako se šetam, plivam u jezeru, odlazim na plažu, trčim. Uveče bi pozvonio na moja vrata sa hladnim pivom. Pili smo ga na mojoj terasi, igrajući šah i slušajući muziku. Iza nas je bio prelep predeo sa jezerom i palmama koje je sunce na zalasku bojilo u crveno. Stalno me je pitao, između dva poteza, ne odvajajući pogled od šahovske table:

„I, Markuse? Kako vaša knjiga?“

„Napreduje, Leo. Napreduje.“

Bio sam dve nedelje tamo kada, u trenutku dok mi je jedna topa, iznenada zastade i reče mi, najednom ljutitim tonom:

„Zar niste došli ovamo da pišete novi roman?“

„Jesam. Zašto?“

„Zato što ste dokončali to me živcira.“

„Zašto mislite da ništa ne radim?“

„Zato što vidim! Po ceo dan sanjarite, bavite se sportom i posmatrate oblake kako prolaze. Ja imam sedamdeset godina i trebalo bi da kradem bogu dane tako kao vi, dok biste vi, koji imate tek nešto više od trideset, morali naporno da radite.“

„Šta vas tačno živcira, Leo? Moja ili vaša knjiga?“

Pogodio sam. Smekšao je.

„Samo bih htio da znam kako radite. Moj roman ne odmiče. Zanima me kako vi pišete.“

„Sednem na ovu terasu i razmišljam. I verujte mi, to je sve što radim. Vi pišete da biste nečim zaokupili misli. To je drugačije.“

On pomeri konja i ugrozi mi kralja.

„Zar ne biste mogli da mi date neku dobru ideju za potku romana?“

„To je nemoguće.“

„Zašto?“

„Ona mora da potekne od vas.“

„U svakom slučaju, nemojte, molim vas, da govorite u svojoj knjizi o Boka Ratonu. Samo bi mi još trebalo da svi vaši čitaoci dođu ovamo da drežde ispred kuće kako bi videli gde stanujete.“

Nasmeših se i dodadoh:

„Ne treba tražiti ideju, Leo. Ideja će vam sama doći. Ideja je događaj koji može da se desi u bilo kom trenutku.“

Kako sam mogao pretpostaviti da će se upravo to desi u trenutku dok sam izgovarao te reči? Videh pored jezera

siluetu psa koji se tu vrzmao. Mišićavo ali tanko telo, šiljate uši i njuška u travi. Nije bilo nijednog šetača u blizini.

„Izgleda da je onaj pas sam“, rekoh.

Horovic podiže glavu i osmotri životinju koja je tumarala naokolo.

„Ovde nema pasa latalica“, primeti.

„Nisam rekao da je latalica. Rekao sam da se šeta potpuno sam.“

Mnogo volim pse. Ustadoh sa stolice, stavih šake oko usta i zviznuh kako bih ga pozvao da dođe. Pas načulji uši. Zviznuh ponovo i on dotrča.

„Vi ste ludi“, progundja Leo, „otkud znate da taj pas nije besan? Vi ste na potezu.“

„Ne znam“, odgovorih pomerivši rasejano topa napred.

Horovic mi pojede kraljicu da bi kaznio moju drskost.

Pas dođe do terase. Čučnuh kraj njega. To je bio prilično krupan mužjak tamnog krvnog, sa crnom mrljom u obliku maske preko očiju i dugim brkovima, kao u foke. On priljubi glavu uz mene i ja ga pomilovah. Delovao je vrlo umiljato. Odmah sam osetio kako se uspostavlja veza između njega i mene, to je bilo poput ljubavi na prvi pogled, a oni koji poznaju pse znaju o čemu govorim. Nije imao ogrlicu, nije imao ništa na osnovu čega bi mogao da se identifikuje.

„Jeste li već vidali ovog psa?“, upitah Lea.

„Nikad.“

Pošto je pregledao terasu, pas ode, nisam uspeo da ga zadržim, i nestade između palmi i žbunja.

„Izgleda kao da zna kuda ide“, reče mi Horovic. „Sigurno je pas nekog komšije.“

Te večeri je bilo vrlo sparno. Kad je Leo otišao, naziralo se, premda je bio mrak, natmureno nebo. Ubrzo će početi

snažna oluja, sa impresivnim munjama na drugoj obali jezera, posle čega su se oblaci otvorili i izručili snažan pljusak. Oko ponoći, dok sam čitao u dnevnoj sobi, čuh kevtanje koje je dopiralo sa terase. Odoh da vidim šta se dešava i kroz staklena vrata ugledah psa kome je krzno bilo mokro i koji je jadno izgledao. Otvorih mu i on odmah šmugnu u kuću. Preklinjao me je pogledom.

„U redu je, možeš da ostaneš“, rekoh mu.

Dao sam mu da jede i piye u dve šerpe koje su mi poslužile umesto činija, seo sam pored njega da ga obrišem peškirom i posmatrali smo kišu koja se slivala niz staklo.

Prenoćio je kod mene. Sutradan, kad sam se probudio, zatekoh ga kako mirno spava na pločicama u kuhinji. Napravio sam mu povodac od kanapa, iz puke predostrožnosti, pošto je krotko išao za mnom, i mi krenusmo u potragu za njegovim gazdom.

Leo je pio kafu na tremu svoje kuće, sa *Sveskom br. 1* ispred sebe, otvorenom na beznadežno beloj stranici.

„Šta to izvodite sa tim psom, Markuse?“, upita me kad vide kako ubacujem psa u prtljažnik automobila.

„Bio je noćas na mojoj terasi. Pustio sam ga da uđe u kuću po onoj oluji. Mislim da se izgubio.“

„I kuda idete?“

„Okačiću oglas u samoposluzi.“

„Pa da, vi nikad ne radite.“

„Evo radim.“

„Eh, da, nemojte da se pretrgnete, stari moj.“

„Obećavam da neću.“

Nakon što sam postavio oglas u dvema najbližim samoposlugama, odoh malo da prošetam sa psom glavnom ulicom Boka Ratona, u nadi da će ga neko prepoznati. Uzalud. Na kraju odoh u policijsku stanicu, gde su me uputili na

veterinarsku ordinaciju. Psi ponekad imaju identifikacioni čip koji omogućava da se pronađe vlasnik. Sa ovim nije bilo tako i veterinar nije mogao da mi pomogne. Predloži mi da pošaljem psa u kafileriju, što sam ja odbio, pa se vratih kući u pratnji svog novog drugara, koji je, moram to da kažem, uprkos impozantnoj veličini, bio izuzetno pitom i poslušan.

Leo je vrebaao moj povratak sa trema svoje kuće. Kad vide da stižem, pojuri ka meni mašući stranama koje je upravo odštampao. Nedavno je otkrio čari *Guglovog* pretraživača i nekontrolisano je kucao pitanja koja su mu se motala po glavi. Magija algoritama imala je posebno dejstvo na univerzitetskog profesora poput njega, koji je dobar deo života proveo po bibliotekama tražeći reference.

„Malo sam istraživao“, reče mi kao da je upravo rešio slučaj Kenedijevog ubistva, pruživši mi desetine stranica zbog kojih će uskoro morati da mu pomognem da zameni kartridž sa mastilom u štampaču.

„I šta ste otkrili, profesore Horovicu?“

„Psi uvek pronađu dom. Neki prevale na hiljade kilometara da bi se vratili kući.“

„Šta mi savetujete?“

Leo poprimi izraz lica mudrog starca:

„Pratite psa, umesto što terate njega da prati vas. On zna kuda ide, a vi ne znate.“

Moj sused je bio u pravu. Reših da mu odvežem povodac od kanapa i pustim ga da tumara. On krenu da trčkara, najpre do jezera, a zatim pešačkom stazom. Pređosmo preko terena za golf i stigosmo do druge stambene četvrti, uz morski rukavac, koju nisam poznavao. Pas je pratio put, u dva navrata je skrenuo desno i najzad se zaustavio ispred kapije iza koje ugledah velelepnu kuću. On sede i zakevta. Pozvonih na interfon. Javi se neka žena i ja je obavestih da

sam joj pronašao psa. Kapija se otvorila i pas otrča do kuće, očigledno srećan što se vratio.

Pođoh za njim. Žena se pojavi na stepenicama ispred kuće i pas odmah pojuri ka njoj u naletu radosti. Čuh kako ga žena zove po imenu. „Djuk.“ Njih dvoje su se mazili, a ja sam im i dalje prilazio. Ona onda podiže glavu i ja se zapanjih.

„Aleksandra?“, izgovorih najzad.

„Markuse?“

Njena neverica nije bila ništa manja od moje.

Osam godina posle Drame koja nas je razdvojila, ponovo sam je sreo. Ona razrogači oči i ponovi, iznenada viknuvši:

„Markuse, jesli ti?“

Stajao sam nepomično, šokiran.

Ona mi pritrča.

„Markuse!“

U naletu iskrene nežnosti, zgrabi mi lice rukama. Kao da ni ona ne veruje i hoće da se uveri kako je sve to zaista stvarno. Nisam uspevao da izustim ni reč.

„Markuse“, reče ona, „ne mogu da verujem da si to ti.“

* * *

Ako ne živite van sveta, morali ste da čujete za Aleksandru Nevil, vodeću pevačicu i muzičarku poslednjih godina. Bila je idol koga je nacija dugo čekala, žena koja je omogućila oporavak diskografske industrije. Njena tri albuma prodala su u dvadeset miliona primeraka; bila je, drugu godinu zaredom, na listi najuticajnijih ličnosti časopisa *Tajm*, a njeni lični bogatstvo procenjeno je na sto pedeset miliona dolara. Publike ju je obožavala, kritičari su je veličali. Voleli su je i mladi i stari. Svi su je voleli, pa se činilo da Amerika sada zna samo ta četiri sloga koja je skandirala sa ljubavlju i žarom. *A-lek-san-dra*.

Živila je sa hokejašem kanadskog porekla Kevinom Ležandrom, koji se upravo pojavi iza nje.

„Pronašli ste Djuka! Od juče ga tražimo! Aleks je bila van sebe. Hvala!“

On mi pruži ruku da se pozdravi sa mnom. Videh kako mu se biceps steže dok mi je mrvio kosti prstiju. Kevina sam viđao samo u tabloidima, kojima nikako da dojadi komentarisanje njegove veze sa Aleksandrom. Bio je neverovatno lep. Još lepši nego na fotografijama. On me nakratko odmeri znatiželjnog izraza lica, pa me upita:

„Ja vas poznajem, zar ne?“

„Zovem se Markus. Markus Goldman.“

„Pisac, je l' tako?“

„Tačno.“

„Pročitao sam vašu poslednju knjigu. Aleksandra mi je preporučila da je pročitam, njoj se mnogo dopada to što radite.“

Nisam mogao da verujem da se ovo događa. Upravo sam se ponovo sreo sa Aleksandrom, u kući njenog verenika. Kevin, koji nije shvatio šta se dešava, predloži mi da ostanem na večeri, što ja rado prihvatih.

Ispekli smo ogromne šnice na džinovskom roštilju postavljenom na terasi. Nisam pratilo razvoj Kevinove karijere u poslednje vreme: ja sam mislio da je i dalje odbrambeni igrač *Nešvilskih predatora*, a njega je u letnjem prelaznom roku uzela ekipa *Floridskih pantera*. To je bila njegova kuća. Sada je živeo u Boka Ratonu i Aleksandra je iskoristila pauzu u snimanju narednog albuma da ga poseti.

Tek kad je večera bila gotova, Kevin shvati da se Aleksandra i ja dobro poznajemo.

„Ti si iz Njujorka?“, upita me.

„Da. Tamo živim.“

„Šta te dovodi na Floridu?“

„Navikao sam da dolazim ovamo poslednjih nekoliko godina. Stric mi je živeo u Kokonat Grouvu, često sam ga posećivao. Nedavno sam kupio kuću u Boka Ratonu, nedaleko odavde. Želeo sam neko mirno mesto za pisanje.“

„Kako ti je stric?“, upita Aleksandra. „Nisam znala da je otišao iz Baltimora.“

Izbegoh to pitanje i odgovorih samo:

„Otišao je iz Baltimora posle Drame.“

Kevin nesvesno uperi vrh viljuške u nas.

„Da li se to meni čini ili se vas dvoje poznajete?“, upita.

„Živila sam nekoliko godina u Baltimoru“, objasni Aleksandra.

„I jedan deo moje porodice živeo je u Baltimoru“, nadovezah se. „Upravo moj stric, sa ženom i decom. Stanovali su u istoj četvrti kao Aleksandra i njena porodica.“

Aleksandra proceni da ne treba iznositi više pojedinosti, pa promenismo temu. Pošto sam došao pešice, ona se posle večere ponudi da me odveze kući.

Kad sam se našao sam u kolima s njom, osetih da između nas postoji nelagodnost. Odvažih se da kažem:

„Neverovatno, trebalo je da tvoj pas dođe kod mene...“

„Često beži“, odgovori ona.

Neumesno se našalih.

„Možda ne voli Kevina.“

„Ne počinji, Markuse.“

Ton joj je bio oštar.

„Ne budi takva, Aleks...“

„Kakva?“

„Vrlo dobro znaš šta hoću da kažem.“

Ona naglo stade nasred puta i zaroni pogled u moje oči.

„Zašto si mi to uradio, Markuse?“

Bilo mi je teško da izdržim njen pogled. Ona viknu:

„Ostavio si me!“

„Izvini. Imao sam svoje razloge.“

„Imao si svoje razloge? Nisi imao nikakvog razloga da sve sjebesi.“

„Aleksandra, oni... Oni su mrtvi!“

„Pa šta, jesam li ja kriva za to?“

„Ne“, odgovorih. „Žao mi je. Žao mi je zbog svega.“

Zavlada mučna tišina. Jedine reči koje sam izgovorio bile su one kojima sam je usmeravao do svoje kuće. Kad smo stigli, ona mi reče:

„Hvala za Djuka.“

„Voleo bih da te ponovo vidim.“

„Mislim da je bolje da ostane na ovome. Ne vraćaj se, Markuse.“

„Kod Kevina?“

„U moj život. Ne vraćaj se u moj život, molim te.“

Ona ode.

Nije mi se vraćalo kući. Imao sam ključeve od kola u džepu i reših da se provozam. Odvezoh se do Majamija, bez razmišljanja prođoh kroz grad do mirne četvrti Kokonat Grouv i parkirah se ispred stričeve kuće. Napolju je bilo priyatno i ja izađoh iz kola. Naslonio sam se na karoseriju i dugo posmatrao kuću. Imao sam utisak da je tu, da mogu osetiti njegovo prisustvo. Želeo sam da ponovo budem sa stricem Solom, a postojao je samo jedan način da uspem u tome. Pisanje.

* * *

Sol Goldman je bio brat moga oca. Pre Drame, pre događaja o kojima se spremam da vam pričam, bio je, da upotrebim babine i dedine reči, *vrlo važan čovek*. Advokat, vodio je

jednu od najčuvenijih kancelarija u Baltimoru i, zahvaljujući svom iskustvu, zastupao najpoznatije slučajeve širom Merilenda. U slučaju Dominika Pernela, on je bio advokat. U slučaju Grad Baltimor protiv Morisa, on je bio advokat. U slučaju nezakonite prodaje *Sanridža*, on je bio advokat. U Baltimoru su svi znali za njega. Pojavljivao se u novinama i na televiziji i sećam se koliko je to, nekada, ostavljalo snažan utisak na mene. Oženio se svojom ljubavlju iz mladosti, koja je za mene postala strina Anita. U mojim dečjim očima ona je bila najlepša od svih žena i najnežnija od svih majki. Bila je lekar, jedan od autoriteta na onkološkom odeljenju bolnice *Džons Hopkins*, jedne od najpoznatijih u zemlji. Dobili su divnog sina, Hilela, dobroćudnog i natprirodno inteligentnog dečaka; bili smo vršnjaci, razlika između nas dvojice bila je samo nekoliko meseci, i on mi je bio poput rođenog brata.

Najlepši trenuci moje mladosti bili su oni koje sam proveo s njima i dugo me je samo pominjanje njihovog prezimena ispunjavalo ponosom i srećom. Činilo mi se da oni nadmašuju sve porodice koje sam upoznao do tada, sve ljudе koje sam sreo: bili su srećniji, ostvareniji, ambiciozniji, ugledniji. Život će mi dugo davati za pravo. Oni su bili bića iz neke druge dimenzije. Bio sam očaran lakoćom sa kojom su išli kroz život, zaslepljen njihovim sjajem, općinjen njihovim bogatstvom. Divio sam se njihovom ponašanju, imovini, društvenom položaju. Njihovo ogromnoj kući, luksuznim automobilima, letnjikovcu u Hemptonsu, stanu u Majamiju, tradicionalnom skijanju u martu u Vistleru, u Britanskoj Kolumbiji. Njihovoj jednostavnosti, njihovoj sreći. Njihovoj dobroti prema meni. Njihovoj veličanstvenoj superiornosti zbog koje je bilo prirodno da im se divite. Nisu izazivali zavist: bili su previše nedostizni da biste im zavideli. Bogovi su im bili naklonjeni. Dugo sam verovao da im se nikad ništa neće desiti. Dugo sam verovao da će biti besmrtni.

2.

Sutradan posle slučajnog susreta sa Aleksandrom, ostao sam sve vreme zatvoren u radnoj sobi. Izašao sam samo u svežu zoru da džogiram pored jezera.

Premda još nisam znao šta ču da radim s njima, rešio sam da zabeležim najznačajnije elemente priče o Goldmanima iz Baltimora. Za početak sam nacrtao naše porodično stablo, ali sam onda shvatio da treba dodati neka objašnjenja, naročito u vezi sa Vudijevim poreklom. Drvo se ubrzo pretvorilo u šumu komentara na marginama, pa sam rekao sebi kako bi, jasnosti radi, bilo bolje da sve prepisem na cedulje. Preda mnom je stajala ona fotografija koju je stric Sol pronašao dve godine ranije. Na njoj sam bio ja, sedamnaest godina ranije, okružen sa tri bića koja sam najviše voleo: sa svojom obožavanom braćom od strica Hilelom i Vudijem i sa Aleksandrom. Ona je svakome od nas poslala po jednu fotografiju i na pozadini je napisala:

VOLIM VAS, GOLDMANI.

Njoj je u to vreme bilo sedamnaest godina, mojoj braći i meni petnaest. Već je imala sve one osobine zbog kojih će je